

Haar kant van de weg

13 mei 2015

*Lieve tante Dora,*

*Er is vandaag niet veel gebeurd. Ik heb enkele bonen en wortels gezaaid. Het voelt buiten nog een beetje kil, maar de lente is officieel aangebroken. Ik merk het aan de vogels. Ze zijn teruggekomen uit warmere oorden, al lijkt het mij nog wat vroeg. Soms ben ik jaloers op ze. De vrijheid, de zorgeloosheid, ik heb dat niet. Ik ben niet uitgerust met de vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Lieve tante Dora, ik mis u zo! K. was de hele dag weg. Ik moet wel oppassen, altijd. Wat zeggen ze dan ook weer: het leven is van de levenden... Maar lieverds gaan dood en slechteriken leven gewoon door.*

Beter binnendoor.

Het bestelautootje giert door de bocht en heeft duidelijk andere ideeën over de ideale snelheid. Gejaagd kijk ik voor de zoveelste keer op het digitale klokje; een minuut later dan net natuurlijk. De deksels rammelen. Ik werp een blik achterom naar de kratten waar de pannen in staan en slaak een kreet. Een plens soep is over de rand geslagen en nu staat alles in een oranje voetbad. Ik rem, kijk weer naar voren en dan gebeurt het!

Ik zou niet met veel zekerheid kunnen zeggen waar het vandaan komt, maar het raakt de auto keihard. M'n hoofd ontploft bijna van de schrik. Instinctief duw ik m'n voeten vol op de rem en

koppeling. De kratten schuiven alle kanten op en er zal zeker meer schade zijn, maar dat is nu onbelangrijk. Mijn enige gedachte op dat moment: wat was dat?

Verstijfd zit ik naar de klok te staren, alsof ik wil checken of de tijd nog wel doortikt.

Mijn handen trillen hevig, ik sla ze voor m'n gezicht, voel de open mond en de warme adem langs m'n vingers. Een moment staat de film van m'n leven stil. Wat daar ook ligt, ik zal dit nooit meer vergeten.

Ik moet eruit.

Mijn bange ik voert strijd met mijn dappere ik. Een korte overweging; de auto in z'n achteruit zetten, eromheen rijden en niet kijken, ook niet in de spiegel. Gewoon zo gauw mogelijk naar mijn afspraak, waar ik toch al te laat ga komen, en dan m'n hele verdere leven denken: het was een beest.

Ik zie mijn angstige ogen in de spiegel; ik zou mezelf nooit meer recht aan kunnen kijken.

Er is geen andere keus. Ik pak met onvaste hand de hendel van het portier, zie in slow motion mijn gelaarsde voet op het asfalt stappen, met een diepe zucht trek ik mezelf omhoog uit de auto en zet enkele stappen, voordat mijn adem stokt en mijn ogen het vreselijke bewaarheden.

Daar ligt een vrouw.

Ik zak daar door m'n knieën. 'O, nee,' hoor ik mezelf fluisteren. Ik steek mijn handen naar voren, twijfelend of ik de vrouw, die duidelijk buiten bewustzijn is, moet aanraken. Ik schreeuw naar de hemel... adem in korte stootjes en zak nog verder in elkaar. Wat een ellende!

Na wat een eeuwigheid lijkt, kom ik omhoog en kijk ik om me heen. Waar kwam ze vandaan? De oprit, die het meest logisch is, leidt naar een oud huis met grote hopen grind eromheen. Als ik

een man voor het raam zie staan, sluit mijn luchtpijp en slik ik moeizaam.

Ik kom overeind. ‘Help.’

De man lijkt niet te reageren, staat daar als een standbeeld. Dan krijg ik de tegenwoordigheid van geest om m’n telefoon te pakken. Wanneer ik die klaar voor gebruik in m’n hand houd, komt hij toch in beweging. Hij schudt nee en loopt weg van het raam. Even in dubio met de hand boven mijn scherm wacht ik af; wat een vreemde reactie.

Nog voor ik de drie toetsen heb ingedrukt, staat hij buiten en komt op me aflopen. Als ik een woord aan zijn houding moet geven, is het ‘dreigend’.

Ik krimp onwillekeurig in elkaar. ‘Het spijt me zo verschrikkelijk...’ Er ontsnapt me een snik. De man kijkt, net als ik, zwijgend naar het slachtoffer. Nog steeds geen teken van leven.

‘Ze was er ineens, ik kon er echt niets aan doen, ik snap niet hoe het heeft kunnen gebeuren, het ging zo snel,’ ratel ik, stikkend van de zenuwen. ‘Weet u wie ze is?’

Zijn schuddende hoofd is in tegenspraak met zijn antwoord, want tot m’n afgrijzen zegt hij: ‘Mijn vrouw.’

14 mei 2015

*Lieve tante Dora,*

*Ik wil even met u praten. En wanneer ik zo bij de leilindes sta, de zon gefilterd door de nieuwe bladeren, komen de gedachten als vanzelf. De herinneringen die ik met niemand kan delen. Alsof ik niet in de gaten had, dat ik meer van hem hield dan hij van mij. Liefhebben maakt kwetsbaar en kwetsbaar is zwak. Dat is niks voor K. De sterke man met de brede schouders en het markante hoofd was me meteen opgevallen. Bij mij thuis, ach u wist het, ik maakte me zo klein mogelijk. Ik had geen stem in het kapittel. Lieve tante, u hebt altijd geprobeerd om te helpen, dat merkte ik wel, maar dan duurde het zo lang voordat u kwam en dan was alles weer zo moeilijk.*

*Maar deze man, die zo duidelijk de ruimte vulde, deze man kon ervoor zorgen dat ik een ander leven kreeg. De vreugde die ik voelde toen hij me zag en koos, zal ik m'n leven lang niet vergeten. Ik dacht dat de wereld zou opengaan. In de maanden erna deed ik alles om hem te overtuigen van de waarde, die ik mezelf nooit eigen had gemaakt.*

*Het huwelijk als zodanig is een mooie uitvinding voor mensen zoals ik, lieve tante. Daar heb ik vele gedachten aan gewijd. Iemand die voor me zorgen zou, zoals u dat deed, wanneer ik bij u logeerde. Iemand die het leven bij de lurven greep en die niet bij iedere keuze verlamde. Diepe reflectie had ik nooit toegelaten,*

*want het bracht een gevoel van stikken teweeg. Dat ik daardoor iemand koos die dezelfde eigenschappen had als mijn verwekkers zag ik pas veel later.*

‘O, wat verschrikkelijk.’ Ik voel mijn eigen ontzetting en doe instinctief een stap terug als hij in beweging komt. De man zegt tot mijn verbazing niets, buigt zich voorover naar het roerloze lichaam. Voor het eerst durf ik wat beter te kijken. De ledematen liggen er normaal bij, eigenlijk is er zo op het oog niet veel afwijkends, behalve dan het krijtwitte gezicht met de gesloten ogen.

‘Ik bel 112.’

Op dat moment komt er een zacht geluidje uit de vrouw.

‘Dat lijkt me niet nodig,’ zegt de man tot mijn ontsteltenis.

15 mei 2015

*Lieve tante Dora,*

*Het doet me goed zo met u te kunnen praten. De behoefte tot terugkijken zal misschien komen, omdat ik binnenkort jarig ben: een kroonjaar. Schrijven is therapeutisch zeggen ze, maar de uitzichtloosheid van zwart-op-wit is ellendig. Ik lees het maar niet over.*

*De kentering van het hoopvolle begin. Het besef dat ik van de regen in de drup was gekomen, kwam eigenlijk al met de lichamelijke eenwording. Dat heb ik ooit ergens gelezen, zo'n mooie uitdrukking. Zo moest het zijn, twee worden een. En met het lichaam, zou zijn geest zich ook met mij verbinden. Zo stond het er: als een vaste belofte. Dat was wat ik zo schreeuwend nodig had. Iemand die zou zeggen: 'Kom maar bij mij, samen zijn we heel wat.'*

*Maar hij zei: 'Een opblaaspop heeft nog meer pit in de donder dan jij.'*

*Schelden doet pijn tante Dora, de woorden vergeet je nooit meer. Ik hoor ze in mijn hoofd, oorverdovend hard. Mijn eigen ik klaagt me net zo goed aan, met 'niet kunnen' ben ik heel vertrouwd geraakt.*

*Toch had ik gehoopt dat ik het zou leren, dat liefhebben met het lichaam. Dat K. wat meer geduld zou hebben. Kon ik maar uitleggen hoe het voelt voor iemand wanneer elke gedachte onderweg naar de stembanden en lippen strandt.*

Ik houd m'n adem in. De ogen van de vrouw gaan open, ze blijken van het prachtigste blauw te zijn.

Ik kniel bij haar neer. 'O, mevrouw, het spijt me zo.' Wat klinkt dat stom.

De vrouw kreunt weer en doet een poging om overeind te komen.

'Nee, nee,' zeg ik haastig. 'Doe maar niet, blijf alsjeblieft liggen, we bellen een ambulance.'

Net wanneer ik me verbaas over het feit dat de man niets zegt of doet, hurkt hij en tilt hij zijn vrouw schijnbaar moeiteloos op in zijn armen.

Hij loopt met haar weg en zegt: 'Doet u geen moeite, wij reddend ons wel.'

Perplex staar ik naar zijn brede rug. Het hoofd van de vrouw rust tegen zijn schouder, het lijkt een lieflijk tafereeltje.

Wij redden ons wel?

'Maar...' breng ik nog uit voor de man met zijn been de voordeur dicht trapt.

Ik trek aan m'n oorbel, een gewoonte die mezelf allang ontgaat. Starend naar het huis en het grote raam, waar ik de man voor het eerst ontwaarde, verzamel ik de moed erachteraan te gaan. Wat ik eerst impulsief wilde, blijkt nu te gek voor woorden. Ik kan niet zomaar weggaan, niet voordat ik weet wat de vrouw door mijn schuld mankeert.

Mijn vinger drukt de bel in.

Na een paar seconden nog eens.



16 mei 2020

*Lieve tante Dora,*

*Vandaag is zijn verjaardag, maar dat vieren we al jaren niet meer. In huize Vervat valt niets te vieren. Vroeger maakte u slingers met mij van crêpepapier. Ik denk dat ik nog weet hoe het moet, al heb ik daar niks meer aan, zo gek is dat. Allerlei nutteloze en schadelijke dingen onthoud ik, en wat ik nodig heb, schijn ik maar niet te kunnen leren.*

*Toen K. met mij trouwde was ik net klaar met mijn opleiding. Achteraf begrijp ik dat hij toen een bedrijfsadministrateur nodig had en misschien een huishoudster, in plaats van een echtgenote. Ik deed mijn intrede in zijn ouderlijk huis waar sinds de jaren zestig weinig aan was gebeurd. Hij vulde de tuin net als zijn vader met grind.*

*'Niet nodig,' was zijn antwoord, toen ik voorzichtig polste of ik iets mocht veranderen. Ik had het lef niet om ertegenin te gaan, maar ik vond de wens niet zo buitensporig.*

*Die eerste dagen bestond mijn leven uit schoonmaken. De kappen van de schemerlampen kregen een sopje. Alle gordijnen waste ik. De verwarrende gevoelens van de huwelijksnacht zette ik opzij. Mijn ik was klein genoeg om hiermee te kunnen leven. Lea was niet belangrijk.*

Uiteindelijk opent de man de deur, hij schreeuwt: ‘Wat wil je nou nog?’

Door alle spanning en stress ontploft er iets in mij. ‘Wat wil ik? Wat wil ik? Ik rij voor het eerst in mijn leven een mens aan, het minste wat ik kan doen is me ervan verzekeren dat ze geen blijvend letsel heeft opgelopen, of niet soms?’

Zijn lippen zijn opeengeperst; afweer in de mans hele houding.

‘Ik vind uw gedrag heel raar, mag ik dat even zeggen?’

De deur gaat op een kier. Ik pak door en duw ertegenaan, hoewel m'n hart de daad met hoog toerental begeleidt. ‘Ik sta erop uw vrouw te zien, eerder ga ik hier niet vandaan.’

17 mei 2015

*Lieve tante Dora,*

*Dit is al de vijfde dag op een rij dat het me lukt om te schrijven. Ik merk dat ik de behoefte voel achterom te kijken. De afgelopen dagen denk ik veel aan hoe het begon, hoe het anders had gekund, had moeten. Ik moet K. signalen hebben gegeven: neem mij, kies mij. Ik pas me wel aan, van mij zul je geen last hebben. Hij had simpelweg geluisterd. Niemand vroeg zich af wat goed voor Lea zou zijn. Zelf had ik er wel over nagedacht: hoe een kind, een puber moest leren wat goed voor je was. Maar er werd gewoon niet over gesproken. De dagen regen zich in eentonigheid aan elkaar en dat was hoe het was, punt. De enorme stap naar zelfstandigheid, trouwen met een man die jaren ouder was dan ik, ze hadden het niet begrepen, maar wel geaccepteerd. De man was over zijn beweegreden niet ondervraagd. Ook niet door mij, stel je voor dat hij ging twijfelen. U zou dat wel hebben gedaan, tante Dora. U keek verder dan ogen zagen en u luisterde voorbij de weinige woorden. Waarschijnlijk had u iets gezegd in de trant van: 'Weet je zeker dat dit hem is, liefde?' En dan had u mij in de ogen gekeken, net zolang tot ik me gedwongen voelde iets van twijfel te laten merken.*

Hij doet een stap opzij. Op goed geluk loop ik de gang in en kies een kamer. Daar ligt de vrouw op de bank. Mijn hart stroomt vol.

Ze is zo klein en fragiel, zo weerloos en... bang.

Ik hurk bij haar neer en wil mijn hand uitstrekken, maar bedwing mezelf. 'Gaat het?'

Ze knikt nauwelijks.

'Ach mevrouw, ik vind het zo vreselijk, ik snap nog niet hoe het heeft kunnen gebeuren.' Ik zak op de grond. Weer heb ik de behoefte de vrouw aan te raken, maar ik hou me in.

De vrouw knippert een paar keer snel met haar ogen, kijkt dan langs me heen en zegt niets.

'Heeft u ergens pijn?'

Ze zwijgt.

Ik kijk naar haar vertrokken gezicht dat op zichzelf het antwoord geeft en vraag me af hoe oud ze is. Het kleurloze haar, de vouwen in het magere gezicht, ze zou vijfenveertig kunnen zijn, maar ook tien jaar ouder.

Ik kijk achterom, de man staat er roerloos bij, zijn blik donker en ontoegankelijk. Je zou toch zeggen... Misschien is dit zijn manier om met drama om te gaan?

'Wat zult u geschrokken zijn,' probeer ik hem uit z'n tent te lokken.

Zwijgen zit kennelijk in beider basispakket.

Ik draai me om en herhaal m'n vraag: 'Heeft u pijn?'

Het kleine stemmetje past helemaal bij haar verschijning. Ze zegt dat het meevalt.

'Laat me alstublieft uw dokter bellen, ik voel me zo schuldig.' Ik sta op en pak m'n telefoon uit m'n jaszak.

'Nee,' klinkt het nu duidelijker. En dan weer zacht: 'Hoeft echt niet.'

Zuchtend stop ik m'n telefoon weer weg. Leg dan toch voorzichtig een hand op die van de vrouw. 'Beloof me alstublieft dat u het me laat weten als ik iets voor u kan doen.'

Ze knikt.

Dan pak ik uit m'n binnenzak een stapeltje visitekaartjes. Dit is niet bepaald het netwerken dat ik ermee voor ogen had. Ik steek de man er een toe.

'Hier staan mijn gegevens op, aarzel niet te bellen.' Het klinkt te streng. Ik verbaas mezelf, ik heb nooit veel moeite om de juiste toon te vinden bij vreemden. Daar ben ik normaal gesproken zelfs goed in. Maar hier schijnt normaal geen onderdeel te zijn van het dagelijkse leven. 'Alstublieft,' voeg ik er dus maar aan toe.

De man broemt iets wat niet lijkt op een woord uit mijn vocabulaire. Ik laat het maar zo, zeg de vrouw gedag en haast me naar de voordeur.

Eenmaal achter het stuur, kijk ik nog een keer naar het raam. De man staat er weer, alsof hij zich ervan wil vergewissen dat ik echt vertrek.

De rilling over mijn rug bedwingt de impuls mijn hand op te steken.

18 mei 2015

*Lieve tante Dora,*

*Angst is een rare metgezel. Hij gaat vertrouwd voelen. Ik heb mezelf toegestaan er goed in te worden, het te verdragen. Als ik ergens trots op ben na al die jaren, al lijkt dat een volkomen misplaatst woord, dan is het wel daarop: ik blijf oneindig ver te kunnen buigen zonder te barsten. Als een knipmes, helemaal naar binnen.*

*Maar de laatste dagen denk ik dat de tijd is gekomen om weg te gaan, voorgoed weg te gaan. Want tante Dora, anders gaat hij mij vernietigen en dat zou u nooit toegestaan hebben. Ik zal vluchten, al weet ik niet waarheen.*

‘Waar bleef je nou zo lang? Ik zit me op te eten.’ Odile, de Française, verbastert weleens een uitdrukking. Onder normale omstandigheden zou ik nu in lachen uitbarsten, maar de vermoeidheid zakt me ineens in de benen. ‘Straks. Laten we alsjeblieft eerst zorgen dat we dat eten op de tafels krijgen.’

Ze trekt de achterdeur van het bestelwagentje open. ‘Wat heb je uitgespookt? Pomodori, alles zit eronder!’

Mistroostig staar ik naar de chaos in de achterbak, en dat is nog niets vergeleken met de chaos in m’n hoofd. ‘Ik heb iemand aangereden, ik sta nog te trillen op m’n benen.’

‘*Mais non!*’ roept Odile uit. Ze vervalt altijd in haar moedertaal

wanneer er iets niet in de haak is.

Ze kijkt in de achterbak alsof ze de bewijzen nodig heeft om het te kunnen geloven. ‘Maar wat? Hoe? Wie?’

Ik til de deksel van de grote pan op en zie dat hij nog slechts halfvol zit. ‘Shit! Dit is nou waarom ik zo’n hekel aan cateren heb. Dat gesleep met eten, wat een gedoe!’ Ik sla de deksel hard terug op de pan en sta even besluiteloos.

Odile legt een arm om me heen. ‘Kom op, we maken er wel wat van. We nemen de waterglazen, dan is het maar een soepamuse.’ Ze pakt een krat en loopt het gebouw in.

Haar vindingrijkheid is weer eens een zegen. De voornaamste reden dat ik haar aannam drie jaar geleden. Eigenlijk had ik nog te weinig vlees op de botten voor vast personeel, waarschuwde de accountant, maar het restaurantje werd drukker en drukker en met parttimers was het vaak ploeteren. Odile en haar man waren vaste gast, we praatten altijd even over eten en koken en zo. Op een hectische avond was ze zomaar de keuken in gestapt en had ongevraagd de handen uit de mouwen gestoken. Daarna was het besloten: Odile was de eerste vaste kracht op de loonlijst van De herberg. Ik heb er geen moment spijt van gehad.

Ze draait de grootste pit aan onder de soeppan en ik kijk lachend opzij. ‘Jij weet overal wat op, hè?’

Odile zet de bordjes op een rij en legt er broodjes op. Aan de rand van ieder bord een forse lik boerenboter, ze draait er nog wat zeezout overheen.

‘Kwestie van denken in mogelijkheden, *ma chérie*.’

Ik roep de serveersters: ‘Klaar voor de start?’ Mijn hand trilt en de soep gaat langs de rand van het eerste glaasje. Ik mopper op mezelf. Odile pakt zwijgend de soeplepel over en laat mij de volle glaasjes aanpakken. Dan, als een lopende band, worden ze vol geschept, op het bord gezet, vandaar op het dienblad geplaatst

en uitgeserveerd. Het is een geoliede machine, want vijf minuten later heeft iedereen een voorgerecht.

Ik herpak mezelf en drink een glas koud water met een pilletje tegen mijn inmiddels dreunende hoofdpijn. Een van de serveersters kijkt glimlachend om de hoek en steekt haar duim op.

De involtini is aangebraden en staat te garen in oven, de geblancheerde spitskool wordt zo dadelijk in boter gebakken, de pompoentaart staat onder aluminiumfolie en is klaar om aangesneden te worden, de saus is warm... Check, check, check. Ik kom langzaam op stoom, al verdwijnt de aanrijding geen moment uit m'n gedachten. Het is maar goed dat deze recepten gesneden koek voor me zijn. Ik voel Odile wel kijken, maar er is eenvoudigweg geen tijd om te praten.

De meisjes brengen lege borden terug. Dat is altijd de beste graadmeter, zeker als het gepaard gaat met complimenten. Dan weet ik weer waarom ik hier ooit aan ben begonnen. Mensen verwennen met iets primairs als eten, het blijft een prachtig vak.

Op de automatische piloot zet ik alle zoete zonden op schalen. Het dessert dien ik bij dit soort klussen vrijwel altijd op in buffetvorm, door schade en schande wijs geworden. Nogal wat vrouwen nemen er muizenhapjes van en zo kunnen de veelvraten, die er toch ook altijd tussen zitten, de rest verorberen.

Even later veeg ik met m'n mouw over m'n voorhoofd.

Odile legt een hand op m'n arm. 'Ontspan, het is klaar.' Dan ernstiger: 'Gaat het wel? Je bent zo stil.'

Ik gooi de tussendeur open, kijk even achterom. 'Later, laten we eerst onze zeer gewaardeerde gasten eruit bonjouren.'

Dankbaar neem ik alle complimenten in ontvangst. Ook in de wetenschap dat dit mijn brandstof is bij de volgende cateringklus, die ik om financiële redenen natuurlijk weer niet ga weigeren. Het stulpje herbergt nu eenmaal niet meer dan tweëndertig gasten.



En ik wil zowel het eten als de gasten voldoende aandacht geven, dus een tafel is maar één keer per avond bezet.

De zakenman die me al meermalen boekte, komt met uitgestoken hand op me af. 'Mevrouw Grasser, het was weer voortreffelijk, dank u wel.'

Terwijl de meisjes de vieze vaat in kratten pakken, trekt Odile me op een stoel. 'Zo, en nu ga je mij eerst vertellen wat er is gebeurd.'

Ik beschrijf de aanrijding aarzelend, zoekend naar de goede woorden om mijn afwachtende houding te rechtvaardigen. Het komt me nu zo bizar voor dat ik de vrouw daar zo heb achtergelaten... en die man, die spoorde toch niet?

'Mais Fien, je moet op z'n minst even bellen straks, vragen hoe het gaat.'

Ik staar langs Odile naar buiten, en realiseer me dan dat ik een fout heb gemaakt: ik had natuurlijk hun nummer moeten vragen en niet andersom. De vrouw zal hoogstwaarschijnlijk helemaal geen contact met me opnemen, en de man zeker niet.

'Dat kan dus niet, ik heb geen nummer.'

'Hoe heten ze? Dan zoek je het op.'

'Weet ik ook niet, dom hè?'

Zuchtend sta ik op. 'Ik moet naar huis, tijd voor een warm bad. Vanavond staan er twee viertjes en drie tweetjes geboekt.'

Odile telt op haar vingers. 'Zo, veertien gasten, op een dinsdag, dat is niet gek.'

'Ik moet er nu nog niet aan denken.'

'Heb je genoeg hulp? Anders kom ik gewoon, hoor.' Odile is flexibel, ze komt en gaat wanneer het nodig is, heel prettig voor een kleine ondernemer.

'Nee, hoeft niet. Ik heb twee verse krachten, tenminste... als de studentes hersteld zijn van hun weekend.' Ik probeer te lachen, maar het voelt ongepast. Alsof blij zijn nu even niet hoort.

Een van de serveersters komt de sleutels van het busje brengen.  
'Alles zit erin.'

'Dank je, en tot eh...' Ik sta te prakkiseren. Ik kan niet bedenken hoe het rooster er voor de rest van de week uitziet, de paracetamol is uitgewerkt.

Het meisje zegt: 'Vrijdag.'

Ik knik en zwaai. 'Oké, tot vrijdag.'

Odile duwt me richting de uitgang. 'Vooruit, ga, ik regel het verder wel met de beheerder.'

Als ik m'n auto zie, slaat de gebeurtenis met terugwerkende kracht door m'n lijf. Ik heb een slachtoffer gemaakt!

Met een diepe zucht laat ik me in het warme water zakken. Wolken van geurend schuim omhullen m'n lijf. Ik voel me slap en doodmoe. Licht valt door de ramen van de dakkapel. Mijn verbouwde badkamer is een plek waar ik ultiem tot rust kom, tenminste normaal gesproken. Maar als ik m'n ogen sluit, passeren alle gebeurtenissen weer de revue. Wat als de vrouw inwendig letsel heeft?

Die vent, haar man... hij leek er ook niks om te geven, of nee, hij leek zich zelfs te ergeren.

Ik laat m'n hoofd onder water zakken, weg met die gedachten. Ik heb gedaan wat ik kon. Niet helemaal handig misschien, maar ik was in shock, logisch.

Dit is zo'n zeldzaam moment waarbij ik iemand mis. Iemand die me omarmt en tegen me zegt: 'Je kon er niets aan doen.'

De diepgewortelde afkeer van een slechte man laat mijn brein de gedachte echter direct weg relativieren: dat kun je ook wel tegen jezelf zeggen, Fientje, daar heb jij helemaal geen man voor nodig.

Weer zie ik de roerloze gestalte op het asfalt, het hoofd vlak bij het linkervoorwiel, en ik huiver. Het had zo veel erger kunnen zijn. Dan herinner ik me de korenblauwe ogen die verschillende gemoedstoestanden uitstraalden, geen van alle goed.